

Reactie MVO Nederland op het wetsvoorstel ruimte voor duurzaamheidsinitiatieven

Algemeen

MVO Nederland heeft waardering voor het wetsvoorstel ruimte voor duurzaamheidsinitiatieven van minister Kamp. De wet kan een belangrijke impuls geven aan duurzaamheidsinitiatieven die anders niet of lastiger van de grond zouden komen. Door algemeen verbindendverklaring kan deze wet zorgen voor de zo noodzakelijke versnelling van duurzaamheid en innovatie.

De minister laat hiermee zien het gezamenlijke pleidooi van bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties voor meer ruimte voor duurzaamheidsinitiatieven uit 2015¹ serieus te nemen. Deze wet kan mogelijk een oplossing zijn voor diverse van de door ons aangekaarte knelpunten. We verzoeken de minister daarnaast nadrukkelijk ook op Europees niveau het fundamentele debat over het opheffen van de belemmeringen in de huidige mededingingsregelgeving voor verduurzaming van de economie te blijven voeren.

Vraag 1: In het wetsvoorstel is een brede definitie van duurzaamheid opgenomen: ‘ontwikkeling die aansluit op de behoeften van het heden zonder het vermogen van toekomstige generaties om in hun eigen behoeften te voorzien in gevaar te brengen’.

Graag horen we of deze voldoet, en zo niet, welke definitie u voor ogen zou hebben.

MVO Nederland onderschrijft een brede definitie van duurzaamheid, die ook rekening houdt met sociale en economische aspecten hier in Nederland én in andere delen van de wereld. De sociale aspecten, waaronder ook mensenrechten en armoedevraagstukken, en dit ‘hier en elders’ komt nu onvoldoende naar voren in het wetsvoorstel.

Vraag 2: Het wetsvoorstel stelt dat er ‘voldoende’ draagvlak moet zijn voor een verzoek, onder degenen voor wie het verzoek gevolgen heeft (ondernemingen, consumenten en onder maatschappelijke organisaties). Het is aan de verantwoordelijke bewindspersoon te bepalen wanneer er voldoende draagvlak is, waarbij de toelichting duiding geeft.

Wanneer vindt u dat er sprake is van ‘voldoende’ draagvlak voor een verzoek? Wat moet hierover in het wetsvoorstel worden opgenomen?

MVO Nederland onderschrijft het belang van draagvlak en plaatst hierbij de volgende opmerkingen:

- Hoewel er behoefte aan helderheid bestaat hoe je als duurzaamheidsinitiatief voldoende draagvlak kunt aantonen blijft dit maatwerk. Objectieve criteria zullen in de looptijd van de wet nader moeten worden ontwikkeld.

¹ Brief aan de Minister d.d. 11 juni 2015 van onder meer MVO Nederland, VNO-NCW, MKB Nederland, De Groene Zaak, MVO Platform, Natuur&Milieu.

- Voldoende draagvlak betekent ons inziens draagvlak onder de relevante stakeholders die getroffen worden door het betreffende duurzaamheidsinitiatief, waaronder in ieder geval ook de bedrijven die het initiatief moeten uitvoeren.
- De draagvlaktoets mag geen rem worden op duurzaamheid en innovatie. Er moet voorkomen worden dat de achterblijvers in de sector een doorslaggevende stem krijgen.
- Naast draagvlak zou ook urgentie en impact op duurzaamheid een rol moeten spelen bij de toets. Hoe urgenter het duurzaamheidsvraagstuk dat het initiatief probeert op te lossen en de mate waarin het initiatief erin slaagt om positieve impact te genereren, hoe minder zwaar de draagvlaktoets zou hoeven wegen. Daarmee krijgen innovatieve duurzaamheidsinitiatieven meer kans van slagen en wordt duurzaamheid versneld.

Een belangrijk ander punt betreft het recht van indienen. Het wetsvoorstel stelt geen voorwaarden aan wie een verzoek mag indienen bij de minister. MVO Nederland is van mening dat de partijen die belast zullen worden met de uitvoering van de vast te stellen regel in ieder geval mede indiener moeten zijn. Hiermee laat je de kracht van gezamenlijkheid zien. Dit zal de draagvlaktoets ook eenvoudiger maken.

Vraag 3: De ACM krijgt de mogelijkheid advies te geven over de markteffecten van een ingediend initiatief op basis van de beschrijving in het verzoek. In de toelichting staat dat de regering daarnaast advies in kan winnen bij andere organisaties, zoals het Planbureau voor de Leefomgeving.

Hoe zou de adviserende fase volgens u vorm moeten krijgen en wie moet daarbij worden betrokken?

MVO Nederland vindt het belangrijk dat de ACM wordt betrokken vanwege de toets op het mededingingsrecht. Voor zover andere expertises vereist zijn, vindt MVO Nederland het belangrijk dat dit onafhankelijke organisaties zijn.

Vraag 4: Het wetsvoorstel beoogt een optimale balans te vinden tussen zorgvuldigheid en snelheid in het tot stand brengen van duurzaamheidsinitiatieven.

Hoe kan deze balans verder worden verbeterd?

MVO Nederland hecht belang aan zorgvuldigheid in de afweging, zeker gezien het feit dat het om nieuwe wetgeving gaat. Maar het is belangrijk om niet te verzanden in een bureaucratisch proces waarmee het momentum verloren gaat en de initiatiefnemers afhaken. Een aantal test-cases kan helpen om nader inzicht te krijgen waar het proces versneld kan worden of juist meer zorgvuldigheid vereist.

Vraag 5: Regelingen die op basis van het wetsvoorstel tot stand komen, blijven bestaan tot een expliciet besluit genomen wordt de regeling te stoppen of deze in sectorspecifieke wetgeving op te nemen. De regelingen worden wel standaard geëvalueerd. Aan de regeling kan ook een maximale duur (5 jaar, 10 jaar) worden verbonden. Om de regeling te verlengen zou de procedure dan opnieuw moeten worden doorlopen.

Wat heeft uw voorkeur?

MVO Nederland is geen voorstander van een maximale duur. De regelingen behoeven een zekere mate van flexibiliteit. Tussentijdse aanpassing moet ook mogelijk zijn, indien blijkt dat de regeling niet effectief (genoeg) is. We stellen voor om per regeling een evaluatie in te bouwen op effectiviteit en doelmatigheid. Daarnaast moeten de initiatiefnemers van het voorstel ook de mogelijkheid hebben om tussentijds een verzoek tot evaluatie en/of aanpassing van de regeling in te dienen.